

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

МИРЗО УЛУҒБЕК НОМИДАГИ
ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ

ЗАМОНАВИЙ ГЕОГРАФИЯ ВА ЎЗБЕКИСТОН ТАБИЙ-РЕСУРС ПОТЕНЦИАЛИНИ БАҲОЛАШ

Иқтидорли талабалар ва ёш олимларнинг
илмий-амалий конференцияси материаллари

Тошкент, 15-16 май 2015 йил

the 1990s, the number of people with a mental health problem has increased in the UK, and the number of people with a mental health problem who are in contact with mental health services has also increased (Mental Health Act 1983, 1990, 1994, 1997, 2003).

There is a growing awareness of the need to improve the lives of people with a mental health problem, and to reduce the stigma and discrimination that they experience. This has led to a number of initiatives, including the development of mental health services that are more user-centred and that are more focused on the needs of people with a mental health problem (Mental Health Act 1983, 1990, 1994, 1997, 2003).

One of the key areas of focus is the need to improve the lives of people with a mental health problem who are in contact with mental health services. This includes people who are in contact with mental health services through the criminal justice system, and people who are in contact with mental health services through the health care system.

The aim of this paper is to explore the experiences of people with a mental health problem who are in contact with mental health services through the criminal justice system, and to explore the experiences of people with a mental health problem who are in contact with mental health services through the health care system.

The paper is structured as follows. First, we will explore the experiences of people with a mental health problem who are in contact with mental health services through the criminal justice system. Then, we will explore the experiences of people with a mental health problem who are in contact with mental health services through the health care system.

Finally, we will discuss the implications of our findings for the development of mental health services that are more user-centred and that are more focused on the needs of people with a mental health problem.

The paper is based on a review of the literature, and on interviews with people with a mental health problem who are in contact with mental health services through the criminal justice system, and with people with a mental health problem who are in contact with mental health services through the health care system.

The paper is structured as follows. First, we will explore the experiences of people with a mental health problem who are in contact with mental health services through the criminal justice system. Then, we will explore the experiences of people with a mental health problem who are in contact with mental health services through the health care system.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
МИРЗО УЛУҒБЕК НОМИДАГИ
ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ**

**ЗАМОНАВИЙ ГЕОГРАФИЯ ВА ЎЗБЕКИСТОН
ТАБИЙ-РЕСУРС ПОТЕНЦИАЛИНИ
БАҲОЛАШ**

**Иқтидорли талабалар ва ёш олимларнинг
илмий-амалий конференцияси
материаллари**

Тошкент, 15-16 май 2015 йил

Тошкент – 2015

пилла хомашесининг 400 тоннасини қайта ишлаш ва 120 тоннадан ортик калама ни ишлаб чикариш имконини беради. Илгари вилоятда пиллани қайта ишлаш корхонаси мавжуд эмас эди. Мазкур ҳудудда ушбу соҳани янада ривожлантириш, тайёр маҳсулотларни хорижий мамлакатларга экспорт қилиш мақсадида қуруқ пиллани қайта ишлаб, хом ипак калава ва ипак газламалар ишлаб чикариш бўйича замонавий технологияга асосланган қўшма корхонанинг ташкил этилгани соҳа ривожини таъминлаш йўлидаги муҳим кадам бўлди.

Дастурда озиқ-овқат маҳсулотлари тайёрлашга ҳам қатъи аъло қаратилган бўлиб, Нишон туманида “Ўзбекистон” фермер ҳўжалиги кичик корхонасида помидор пастаси тайёрлайдиган ускуналарни ўрнатди. Сабзавот етиштиришга ихтисослашган Қамати туманидаги “Агровосток” очик ҳиссадорлик жамияти 2014 йилда 700 тонна помидор пастаси ишлаб чикарадиган кичик корхонани ишга туширди. Иқлимни боғдорчиликни риножлантириш учун қулай Шаҳрисабз, Китоб ва Яккабоғ туманларида ишлаб кичик корхоналар шарбат ва консерва ишлаб чикариш учун замонавий ускуналарга эга бўлмоқда. Чорвачилик маҳсулотларини қайта ишлашга ҳам қатъи аъло қаратилмоқда. Масалан, илгари Қарши ва Шаҳрисабз шаҳарларида гўшт на сутни қайта ишлайдиган 4 та корхона фаолият қурсатган бўлса, ҳозирда биргина Шаҳрисабз туманида 30 дан зиёд кичик корхоналар гўшт ва сут маҳсулотлари ишлаб чикармоқда. Йилига 800 тонна гўшти қайта ишлайдиган корхонани Деҳқонобод туманида “Шўрганнефтваз” унитар шўъба корхонаси барпо этмоқда. Муборак газни қайта ишлаш заводи Қосон туманида 600 тонна сутни қайта ишлайдиган корхонага асос солмоқда. 2014 йилда «Қосон ёт-экстракция» заводи сутни қайта ишлаш цехини модернизациялаш режасини тузган. Бу лойиҳага 300 миң доллар банк кредити ва 100 миң доллар ўз маблағлари йўналтирилади. Озиқ-овқат саноати корхоналари уюшмаси тизимида 179 та лойиҳа тузилган. Уларнинг аксарияти ҳозирданок самара бера бошлади.

Дастурга асосан “Яккабоғ консерва” МЧЖнинг 51 фоиз давлат улушини “Ўзвиносаноат холдинг” компанияси устав фондига бериш қўзда тутилган. Бунда узумчилик, хусусан, уни қайта ишлаш мақсадида 13 та лойиҳа ишлаб чикилган. Шундан 5 таси “Шаҳрисабз вино-арок” ОАЖда жорий қилиниб, ускуналар янгиланади. Биргина узумни қайта ишлаш линиясини модернизация қилиш учун 1,2 миллион доллар сарфланади. Ҳозир Китоб туманида 1200 гектар саноатбон узумзор, шундан 200 гектариди “Саперави” нави сақланиб қолган. Шаҳрисабз туманида 1800 гектар хар хил узумзор, шундан 400 гектар саноатбон, Яккабоғ туманида бу қурсақкич 150 гектардан ошмайди. Китоб туманида дастур асосида биринчи лойиҳага қўра 500 гектар, иккинчи лойиҳага асосан 171 гектар боғ, учинчисига қўра 551 гектар саноатбон узумзор барпо этилади. Туманда узумчиликни ривожлантириш бўйича марказ тузилади. Бундай узумзорлар Шаҳрисабз ва Яккабоғ туманларида ҳам ташкил этилади.

Демак, Қашқадарё вилоятида келажакда ишлаб чикаришни тўғри ҳудудий ташкил этилишини тақомиллаштириш, табиий, меҳнат ресурслари ҳамда ҳудудий имкониятлардан фойдаланиш, енгил ва озиқ-овқат саноати базасини мустаҳкамлаш, транспорт ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш, қишлоқ жойларига саноатни жадал олиб кириш ва ижтимоий ҳолатни яшилаш, аҳолини сифатли озиқ-овқат, истеъмол маҳсулотлари билан таъминлаш, геозкологик вазиятни барқарорлаштириш долзарб ҳисобланади.

МУСТАҚИЛЛИК ШАРОНТИДА АГРАР СОҲАДАГИ ИСЛОҲОТЛАР

Усмонов М., Қурбонов К., Ибрагимов С.

Жиззах давлат педагогика институти

«Мамлакат иқтисодиётини эркинлаштириш ва ислоҳотларни чуқурлаштириш ҳақида гапирганимизда, иқтисодиётимизнинг асосий негизини ташкил этувчи соҳа - қишлоқ хўжалигидаги ишларнинг аҳоли бизнинг диққат марказимизда турмоғи лозим» - деб таъкидлайди, кўрбошимиз И.Каримов [1].

Аграр соҳа республика иқтисодиётининг устувор тармоқларидан бир бўлиб қолмоқда ва Ўзбекистон ялпи ички маҳсулотининг асосий қисмини яратувчи тармоқларнинг фаолияти мазкур соҳага боғлиқдир. Қишлоқ хўжалигида амалга оширилган таркибий ўзгаришлар ишлаб чиқаришни хусусий секторда ишлаб чиқарилишини олиб келди.

Республика ер фондининг асосий қисми (62%га яқини) қишлоқ хўжалик ер турлари тоифаларига мансуб, қолган қисми фуқаролар ерлари-томорка (1%), ўрмон ва тўқайзорлар (3,2%) ва қишлоқ хўжалигида фойдаланилмайдиган ерлардан (34,2 %) иборат. Сўғориладиган ерлар жами ер ресурсларининг 9,2 % ни ташкил етишига қарамай Республика қишлоқ хўжалигида етиштириладиган ялпи маҳсулотнинг 98,5 % шу ерларда етиштирилади.

Ўзбекистон ҳудуди қишлоқ хўжалиги жиҳатдан 3 минтақага бўлинади: **тоғ ва тоғ олди минтақаси**, Республика ҳудудининг 20% дан кўпрогини ташкил этади. Асосан, дашмикор деҳқончилик (бугдой, арпа, пухат, зигир), боғдорчилик ва тоқчилик тараққий этган, бу минтақада мавсумий баҳорги-кузги яйловлар бор. чорвачилиги гунол-жун етиштиришга ихтисослашган. **Сўғорма деҳқончилик минтақаси**, Республика ҳудудининг 20 % ни ташкил этади. Фарғона vodiysi, Мирзачул, Давларзин чўли, Чирчик - Оҳангарон, Зарафшон, Қашқадарё ва Сурхон-Шеробод vodiylari, Қуйи Амударёни ўз ичига олади. Асосан, пахта, шунингдек доғ (бугдой, маккажўхори, шולי), картошка, сабзавот-полиэ экинлари (қовун, тарвуз, қовок), ем-хашак экинлари (беда, суданўт, перко ва бошқа) етиштирилади. **Чўл-ийлов минтақаси** Республика ҳудудининг 60% ни ташкил этади. Асосан чўл ва сувсиз текисликлардан иборат. Навоий, Бухоро, Қашқадарё вилоятлари, Қорақалпоғистонда жойлашган.

Мамлакатимиз Президенти И.А.Каримовнинг 2003 йил 24 мартда қабул қилинган «Қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим йўналишлари тўғрисида»ги Фармони қишлоқ хўжалигида ҳозиргача олиб борилаётган иқтисодий ислоҳотларга яқун яшаш билан бир қаторла, соҳанинг бундан кейинги ривожланишининг йўналишини белгилаб берди. Фармонда келтирилган товар маҳсулотга ишлаб чиқарувчиларнинг қишлоқ хўжалик экинларини мустақил равишда жойлаштириш ва маҳсулот етиштириш ҳажмини пастдан, минтақаларнинг ихтисослашганлигига қараб контрактация шартномалари асосида белгилашни, шунингдек, деҳқонларга етиштирган маҳсулотини, тегишли мол-мулкни, молиявий ва моддий ресурсларини ўз хошияга кўра тасарруф этиш ҳуқуқи берилиши, мамлакатимизда босқичма-босқич демократик тамойилларни жорий қилиб борилишининг навбатдаги босқичи бўлмоқда.

Қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилишни чуқурлаштиришнинг устувор вазифалари мамлакат ҳаёти ва иқтисодиётида аграр соҳанинг тугган ўрни, республиканинг иқтисодий мустақиллигини таъминлаш, шу билан бирга халқ хўжалигининг барча тармоқларида ислоҳотларни босқичма-босқич амалга ошириб бориш ва ривожлантиришнинг муҳим аҳамиятга эга эканлигидан келиб чиқмоқда.

Иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш Дастури Ўзбекистон Республикасининг Президенти И.А.Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг X сессиясидаги маърузасида қайд қилинган, кишлоқда бозор муносабатларини жорий қилиш муаммоларини счишда мутлако янгича ёндашув бўлиши кераклигини асосланган.

Кишлоқ хўжалигида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг нақадир муҳимлиги куйидагилар билан белгиланади:

Иқтисодий масалала – аграр соҳада мамлакат ялпи ички маҳсулотининг чорлик қисми яратилади, аграр соҳа билан ишлаб чиқариш ва интеллектуал салоҳиятнинг ярмидан ортигига бевосита алоқадор ва шу катори кишлоқ хўжалиги маҳсулоти мамлакат экспорт салоҳиятида асосий ўринни эгаллайди;

Ижтимоий масалала – кишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг самарадорлиги билан факат кишлоқ жойларида яшайдиган 60% аҳолининг турмуш даражасигагина боғлиқ бўлмай, балки бутун мамлакат аҳолисининг фаровонлигига боғлиқдир;

Сиёсий масалала – кишлоқ хўжалигини ислох қилишнинг бориши ни самарадорлиги билан жамият янгилашнинг ҳамма жараҳлари амалга оширилаётган иқтисодий ислохотларнинг натижалари, ўзгариши ва жамиятда демократик асосларнинг ривожланишига боғлиқ бўлиб келмоқда.

Матълумки, кишлоқ хўжалигининг ривожланиши кўп жиҳатдан илм-фан ютуқлари ва илгор тажрибаларни жорий қилишга боғлиқ. Шунинг ҳисобга олиб, Кишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги қонили кишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини камраб олувчи ва ўз таркибиди тажрибали мутахассилар ҳамда олимларни бириктирувчи олтига йўналишда махсус Кенгашларнинг тузилиши ва Кенгаш раислари вазирликнинг хайъат аъзолари бўлиши ҳамда вазирликнинг тегишли бошқармалари ва бўлималари Кенгашнинг илгчи органлари вазифасини бажариши соҳани бошқаришни мутлако янгича демократик шаклига айланимоқда. Бу ўз навбатида кишлоқ хўжалигини бошқаришга кенг миқёсда тажрибали мутахассислар ва олимларни жалб қилиш имкониятини ярағиб берапти.

Хулоса ўрнида шунинг таъкидлаш лозимки, мустақилликка эришган кунларимиздан то ҳозирги кунгача Республикада кишлоқ хўжалигини тубдан ривожлантиришга қаратилган юзлаб фармон, қарор ва қонунлар қабул қилинди. Бу қарорлар эса ўз навбатида мамлакатимизнинг кишлоқ хўжалигини ривожлантиришга қаратилган бўлиб, аҳолисининг кишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган талабини қондиришга хизмат қилади. Бу борада Жиззах вилоятида ҳам кишлоқ хўжалигини ривожлантиришга оид самарали ишлар амалга оширилмоқда.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Каримов И.А. “Ўзбекистон: миллий истиқлол, иқтисодий, сиёсий мафкура” 1-жилд. Т. “Ўзбекистон”. – Т. 1996 й. 61 б.
2. Жўраев А., “Кишлоқ хўжалигидаги ислохотлар”// “Мулоқот” журнали 2004 й. № 2-сон.
3. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёти. Т.: 1998. -105 бет.

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ ФЕРМЕР ХЎЖАЛИКЛАРИ ФАОЛИЯТИ

Ҳакимова К.Р., Сидиқова С., Толипова М., Раҳмонова Ш

Фаргона политехника институти

Мамлакатимиз кишлоқ хўжалигида олиб борилаётган иқтисодий ислохотларнинг муваффақияти, аҳоли турмуш фаровонлигини ошириш шунингдек, иқтисодистнинг барқарор ривожланишида фермер хўжаликлари алоҳида ўрин тутди. Бу борада Президентимиз Ислам Каримов “...фермер хўжаликлари кишлоқ хўжалиги ишлаб

чиқаришни ташкил этишнинг асоси сифатида фаолият кўрсатишлари лозим. Чунки, иктисодий жиҳатдан эркин бўлган фуқаро, ҳақиқий мулкдоргина ўз мол-мулкни имарати тасарруф этишдан, ўз бойлигини қўлайтиришдан манфаатдор бўлибгина қолмай, балки бутун мамлакатни бойитишга ҳам қодир бўлади” дея таъкидлаган эди.

Дарҳақиқат, бугунги кунда фермер хўжалиги ишлаб чиқаришнинг етакчи бўлишига, уни ташкил этишнинг асосий шаклига айланиб бормокда. Фермер хўжалиқларини йириклаштириш (оптимallasштириш)дан кейин (01.01.2009 йил) республика бўйича жами фермер хўжалиқлари сони 105 миңгани ташкил қилди. Ҳозирги пайтда республикамызда 73 миңдан зиёд фермер хўжалиқлари ҳиссасига, жами экин майдонларининг 84,8 фоизи мос келади. Фермерларга бириктирилган ер майдонлари 1992 йил 45 миң га бўлган бўлса, 2012 йил 3 млн га дан ортиб кетди.

Ўзбекистон Давлат статистика қўмитасининг маълумотларига кўра республикадаги жами пахта экин майдонлари барча турдаги хўжалиқларда 1451,3 миң гектарни ташкил этса, шундан, 1329,2 миң гектари ёки 99,1 % и фермер хўжалиқларига, қолган қисми қишлоқ хўжалиги қорхоналари ҳиссасига тўғри келади. Мазкур мулкчилик шаклида қишлоқ хўжалиқ экинлари, хусусан пахта хом ашёсининг қиммаси, бошқиси экинларнинг 85 фоизи, мева, узум, сабзавот ва полиз экинларининг асосий қисми, жумладан 2 млн тоннадан ортиқ картошка ва 9 млн тоннадан зиёд сабзавот ва полиз экинлари етиштирилди.

Фарғона вилояти республикамыздаги муҳим қишлоқ хўжалиги районларидан саналади. Минтақа табиий шароити ва ресурслари қишлоқ хўжалигини хусусан, фермерчиликни ривожлантириш учун қулай, бироқ ҳудуд аҳолисининг зичлиги, ер-сув ресурсларининг чекланганлиги уларнинг фаолияти ва самарадоригига таъсир кўрсатади.

Фарғона вилоятида 2014 йил 1 январ ҳолатига кўра 7175 та фермер хўжалиги қайд этилган ҳолда, уларга ажратилган ер майдони 236,2 миң га гектарни ташкил этди. Фермер хўжалигида ишлайдиган ходимлар сони 127 миң киши, бир хўжаликка ўртача 35,7 га ер ва 17,7 ишчи тўғри келган. Таъкидлаш жоизки, минтақа фермер хўжалиқларининг ер майдонлари республиканинг бошқа ҳудудларига қараганда анча кичиклиги билан ажралиб туради. Қишлоқ туманлари орасида фермер хўжалиқлари сонига кўра Ўзбекистон (868 та), Фарғона (846 та), Босширик (720 та) туманлари етакчи.

Бугунги кунда мавжуд фермер хўжалиқлари вилоят яши қишлоқ хўжалиқ маҳсулотининг 34,4 фоизини таъминлайди (республикада 34,0 фоиз). Бу кўрсаткич Боғдод, Қува, Ёзёвон, Фуркат туманларида анча юқори, Сўх туманида эса у атиги 18,1 фоизга тенг, холос.

Минтақа фермер хўжалиқларининг тармоқлар бўйича тақсимланиши уларнинг ихтисослашувини белгилаб беради. Чупончи, республикадаги жами фермерларни 54 фоизи пахтачилик ва галлачиликка ихтисослашган бўлса, 25 фоизи боғдорчилик-узумчиликка, 8 фоизи чорвачиликка, 5 фоизи сабзавот-полизчиликка ихтисослашган. Вилоят фермер хўжалиқлари ихтисослашувида боғдорчилик ва узумчилик, сабзавот билан қаргошка етиштириш асосий ўринни эгаллайди.

Шундай қилиб минтақа, фермер хўжалиқларини ҳудудларнинг табиий шароити ва имкониятларига қараб жойлаштириш, уларнинг фаолияти ва самарадоригини ошириш муҳим.

Усманов М., Курбонов К., Ибрагимов С. Мустақиллик шароитида аграр соҳадаги ислохотлар.....	159
Ҳақимова К.Р., Сидикова С., Толипова М., Раҳмонова Ш. Фарғона вилояти фермер хўжаликлари фаолияти.....	160
Ҳалилова Б.В. Куп тармоқли фермер хўжалиklarини шакллантиришнинг ташкилий масалалари.....	161
Хидиралиев К.Э., Сатторов С.М., Маҳкамова Ф.М. Ресурслардан оқилona фойдаланишда эркин иқтисодий зоналарнинг аҳамияти.....	163
Холмирзаева З.А. Бандлик сиёсатининг хорижий тажрибалари.....	165
Шайзаков Н.И., Маҳмадалиев Р.Й. Ўзбекистонда транспорт тизими ва унинг миштакалар ривожланишдаги аҳамияти.....	167
Шоюсупов А.А. Ўзбекистон кишлок хўжалигининг ривожланиш истикболлари.....	170
Эгамбердиева М.М. Шаҳарлар таракқиетиға таъсир этувчи омиллар.....	172
Эсантурдиев Д. Р. Перспективы развития лизинга в Ўзбекистане.....	173

СУВ РЕСУРСЛАРИ, УЛАРНИ БАҲОЛАШ ВА САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ МАСАЛАЛАРИ

Raxmonov K.R., Shermamatov D.Sh., Xo'jamova I.M. Zarafshon daryosining o'rta qismidagi daryolar va soylar suv resurslarini baholash.....	176
Usmanova R., Jo'rayeva M. Qashqadaryo havzasi suv resurslaridan oqilona foydalanishning ba'zi jihatlari.....	180
Абдурахимов Х.А. Анализ загрязнений поверхностных вод.....	181
Артикова Ф.Я., Беликов И.В., Ҳидоятиллаев Э.Т. Айдар-Арнасой кўллар тизимининг гидрометеорологик мониторинги.....	184
Вагапов А.А. Janubiy Mirzacho'l kanali oqimining yil davomida taqsimlanishi.....	185
Исакова А.Я., Мирвалиева Н.Р. Чирчиқ хавзаси дарёлари оқими йил давомида тақсимланишини баҳолаш.....	187
Исматов Ж.А. Сурхондарё вилояти дарёларидан халқ хўжалигида фойдаланишнинг баъзи масалалари.....	190
Қўшақов А.Т. Фарғона водийси дарёларида кам сувли йилларда оқимнинг йил давомида тақсимланишиға метеорологик омилларнинг таъсири.....	192
Мансуров С.Р., Кабилов Х.И. Жанубий Сурхон сув омборининг седиментация баланси ҳақида.....	194
Маҳмудов Ж.К., Ҳайдаров С.А., Эрлапасов Н.Б. Зарафшон дарёси хавзасидаги тоғ музликлари ва уларнинг дарёлар оқимининг ҳосил бўлишидаги аҳамияти.....	196
Назаров Х.Т., Юсупова К.У., Боймуродов С.М. Қашқадарё воҳасида гидромелиоратив тадбирларни амалға ошириш масалалари.....	199
Нуридинова С. И., Тургунов Д.М. Чирчиқ хавзаси дарёлари сув сарфларини гидравлик катталиклар ёрдамида аниқлаш имкониятлари ҳақида.....	201
Сабитов Т.Ю. Выявление ледниковых озер Узбекистана на основе данных дистанционного зондирования земли.....	204
Сайдалиева Г.А. Музработ туманида ер ресурсларидан самарали фойдаланишда мелiorатив тадбирларнинг роли.....	205
Собиров Э., Эрматов А. Хоразм вилояти сув ресурслари ва ирригация тизими ҳамда ундан фойдаланишнинг бутунги аҳволи.....	208
Холиқов К.Т. Оҳангарон дарёси кимёвий режимининг 1976-2011 йиллар давридаги ўзгаришлари.....	210
Эрлапасов Н.Б., Шодиев А.М. Зарафшон дарёси оқимининг йил фасллари бўйича тақсимланиши ўрганиш.....	212

Юнусов Ғ.Х., Кувватов Д.Р. Қашқадарё хавзаси сув объектларини гис технологиялари асосида карталаштириш мақсадида маълумотлар базасини яратиш.....	214
Юнусов Ғ.Х., Хайдарова Д.Х. Эски Анхор канали окимининг йилларо ва йил давомида ўзгариши.....	216
Юнусов Ғ.Х., Эшонкулова М.Э. Зарафшон хавзаси дарёларининг тўйиниш манбаларини аниқлаш масалалари.....	219

ГЛОБАЛ ИҚЛИМ ЎЗГАРИШИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ТАБИЙ-РЕСУРС ПОТЕНЦИАЛИГА ТАЪСИРИ

Jarakov A.I., Abdullayev A.Q. O'zbekiston hududida g'o'zaning ekish-shonolash davridagi agroiklimiy sharoitlar.....	222
Nosirov N.B., Mamajonov N.M., Egamberdiyev X.T. Samarqand shahrida 1981-2010 yillardagi yog'in miqdori.....	224
Sulaymonova N.N. Some meteorological conditions in deserted rangeland in Kizilkum.....	227
Suyumkulov O.M., Soliev E.A., Mirzaaxmedov I.K. Qo'qon iqlimidagi o'zgarishlar.....	229
Usmanova R., Hazratova X. Qishloq xo'jaligini hududiy jihatdan ixtisoslashtirishda agroiklimiy rayonlarning o'ziga xos xususiyatlari.....	232
Xolmirzayev J.E., Zaynutdinova D.Q., Qayumova M.M. Iqlim o'zgarishi va uni oldini olishning o'ziga xos geografik jihatlari.....	234
Исмоилова Н.Б., Тешабоева И.А., Тургунов Д.М. Кам сувли йилларда дарёлар окимининг йил давомида тақсимланишига метеорологик омилларнинг таъсири.....	237
Кубаева Ш. Ё., Эгамбердиев Х.Т. Ўзбекистон шароитида “қора совуқ” ҳодисасини таҳлил қилиш.....	241
Исхаков Г.Ф., Петров Ю.В. Грозовая деятельность при холодных вторжениях.....	245

ЎЗБЕКИСТОН ТАБИЙ РЕСУРС ПОТЕНЦИАЛИ ВА УНИ КАРТАГА ОЛИШ МАСАЛАЛАРИ

Muborakov H., Haitbaev K.R. Yo'l o'tkazgichlar loyihasini joyga ko'chirishda rejalash geodezik asosi aniqligi haqida.....	248
Rahimov Sh., Pardaboyev A.P. GIS ma'lumotlar bazasini yaratish, tuzish va boshqirish.....	249
Абдурахимов М.А. Инженерлик ер ости коммуникацияларини съёмка қилиш ва кидириш аниқлиги тўғрисида.....	251
Ақтёмов Б.У., Кузиев Ф.Н., Жўрасвя Г.А. Самарқанд вилоятида “фан маориф ва миданият” соҳа карталарини яратишнинг илмий-услубий асослари.....	253
Алимкулов Н.Р., Худойберганова Д.Б. Ўқувчиларда картографик билимларни шакллантириш масалалари.....	255
Боймиров Ғ.Х. Табиий объектлар давлат кадастри карталарини яратишнинг географик асослари.....	257
Дичёна Ю.А. Инновационные аспекты внедрения гис-технологий в управление территориальным развитием.....	259

ГЕОГРАФИЯ ТАЪЛИМИДА ЎЗБЕКИСТОН ТАБИЙ РЕСУРС ПОТЕНЦИАЛИНИ ЁРИТИШ MASALALARI

Avezov M.M., Jumayev I.S. Geografiya darstarida gidrosfera bilan bog'liq amaliy mashg'ulotlardan foydalanishning ahamiyati.....	262
Elxonov S.Y., Elxonov N.Y. Mahalliy tabiiy resurslarni o'rganishda ekskursiyalarning ahamiyati.....	264